

Warszawa, 20/05/2008r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-406771-V-JS/07

00-090 Warszawa Tel. ccntr. (022) 551 77 00

Ai. Solidarności 77 Fax (022) 827 64 53

Pan Bogdan Klich

Minister Obrony Narodowej

Szanowny Panie Ministrze

W wystąpieniach z dnia 28 maja oraz 13 lipca 2007 r. (sygn. jak wyżej) skierowanych do ówczesnego Ministra Obrony Narodowej Rzecznik Praw Obywatelskich wskazał na istniejącą w przepisach prawa lukę, która uniemożliwia sądom przyznanie uprawnienia do lokalu socjalnego, osobom spełniającym warunki określone w art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2005 r. Nr 41, poz. 398 ze zm.), w przypadku gdy z powództwem o opróżnienie lokalu wystąpiła osoba uprawniona do zajmowania lokalu.

W ocenie Rzecznika powyższa sytuacja wynika z tego, że ustawodawca nie przewidział możliwości skutecznego żądania przed sądem opróżnienia lokalu, będącego w dyspozycji Wojskowej Agencji Mieszkaniowej przez inny podmiot niż dyrektor oddziału regionalnego Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, w stosunku do osób wymienionych w art. 45 ust. 3 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. O istnieniu takiej możliwości jednoznacznie przesądziła dopiero uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2006 r. (sygn. akt III CZP 131/06, Biul. SN 2006/12/11). W uchwale tej Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że dopuszczalna jest droga sądowa w sprawie z powództwa żołnierza zawodowego pełniącego służbę stałą, przeciwko rozwiedzionemu małżonkowi o opróżnienie lokalu przydzielonego jako kwatery stała, jeżeli przydział został dokonany przed dniem 1 lipca 2004 r. i uwzględniał małżonka przy ustalaniu należnej powierzchni mieszkaniowej, a pozew o opróżnienie lokalu wniesiono po tym dniu.

Powyższe prowadzi do wniosku, że osoby wskazane w art. 45 ust. 3 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP nie mogą skorzystać z ochrony polegającej na przyznaniu im przez sąd uprawnienia do otrzymania lokalu socjalnego, w przypadku gdy z pozwem o nakazanie opróżnienia przez nich lokalu występuje żołnierz zawodowy. Osoby te nie mogą także skorzystać z ochrony przewidzianej w art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266 ze zm.), bowiem postanowienia tej ustawy od dnia 1 lipca 2004 r. (na mocy art. 1a tej ustawy dodanym przez art. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 1203) nie mają zastosowania do lokali będących w dyspozycji Wojskowej Agencji Mieszkaniowej.

Krąg osób wymienionych w art. 45 ust. 3 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP, którym przyznano uprawnienie do otrzymania lokalu socjalnego został zawężony w stosunku do kręgu osób, którym przysługuje takie uprawnienie na mocy art. 14 ust. 4 ustawy o ochronie praw lokatorów i ogranicza się jedynie do: kobiety w ciąży, małoletniego, niepełnosprawnego lub ubezwłasnowolnionego oraz sprawującego nad taką osobą opiekę i wspólnie z nią zamieszkałego oraz do emeryta i rencisty spełniającego kryteria do otrzymania świadczenia z pomocy społecznej. Zdaniem Rzecznika uprawnień wymienionych osób do otrzymania lokalu socjalnego nie można uzależniać od rodzaju podmiotu, który wystąpi do sądu z żądaniem ich eksmisji, a więc od tego, czy będzie to przedstawiciel Agencji, czy też osoba uprawniona do zajmowania lokalu. Przyjęcie takiego rozwiązania budziłoby wątpliwości co do zgodności z wyrażoną w art. 32 Konstytucji RP zasadą równości obywateli wobec prawa.

Biorąc pod uwagę powyższe. Rzecznik przekazał ówczesnemu Ministrowi swoje uwagi w tym zakresie i poprosił Ministra o zajęcie stanowiska w sprawie. Niestety, Minister w pismach z dnia 25 czerwca 2007 r. (Nr 1920) i z dnia 9 sierpnia 2007 r. (Nr 3335/S/07) nie podzielił stanowiska Rzecznika w przedmiotowym zakresie. Jednak w piśmie z dnia 9 sierpnia 2007 r. wskazano, że poruszona przez Rzecznika kwestia zostanie „poddana pod rozagę” w trakcie prowadzonych w Resorcie Obrony Narodowej prac nad ustawami regulującymi zagadnienia obronności i służby wojskowej, w zakresie obejmującym problematykę zakwaterowania żołnierzy zawodowych i ich rodzin.

Ustosunkowując się do stanowiska Ministra, zajętego w powołanym wyżej piśmie z dnia 9 sierpnia 2007 r. pragnę wyraźnie podkreślić, że intencją wystąpienia Rzecznika nie było (i nie jest) obarczenie Agencji obowiązkiem zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób, których zamieszkiwanie w lokalach mieszkalnych pozostających w jej zasobie było prawem pochodnym.

Intencją Rzecznika pozostaje natomiast taka zmiana uregulowań prawnych, która pozwałaby sądom na przyznanie uprawnienia do otrzymania lokalu socjalnego w wyroku nakazującym opróżnienie lokalu, w stosunku do wąskiego kręgu osób określonych w art. 45 ust. 3 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP także wówczas, gdy z powództwem występuje inny podmiot niż WAM. Podkreślenia wymaga także fakt, że w przypadku przyznania uprawnienia do lokalu socjalnego, obowiązek dostarczenia osobie uprawnionej takiego lokalu nie obciążałby Agencji ale właściwą miejscowo gminę.

W związku z powyższym działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. Rzecznika Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) Rzecznik wraca się do Pana Ministra o ponowne przeanalizowanie przedmiotowej sprawy i zajęcie stanowiska.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich